

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Confutatur opinio Ariminensis. c. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

Ratione vero probatur. Quoniam in consensu nostro duo sunt: & concursus dei & nostri arbitrij concursus vero Dei prior est, utpote primæ causæ quæ sua operatione prius attingit effectum: ille autem est à solo Deo: ergo est initium aliquod operationis liberæ à solo Deo, præter sanctam cogitationem & primum motum voluntatis.

CAPUT V.

Consutatur opinio Gregorij Ariminensis.

16 **H**anc tamen sententiam non solum in Aug. aut Patribus fundamentum non habere: verum etiam non obscurè rationi, tam à priori, quam à posteriori ductæ adversari, quoad eius fieri poterit, in sequentibus ostendere conabimur. Primum quid ratio à priori ducta, est manifesta: quoniam operatio nostræ voluntatis liberæ, re ipsa ita est individua operatio, ut licet secundum rationem vitalis, & volitionis, nostræ voluntati, ut propriæ causæ respondeat, & quatenus circa tale obiectum versatur, aut supernaturalis est, auxilio gratiæ, & Deo ut authori tribuatur: qualibet tamen harum rationum in operatione ipsa liberæ voluntatis ita producitur, ut non modo una sine alia re ipsa esse, & produci nequeat, sed neque ordine ipso reali causalitatis intelligere possimus priorem esse in productione rationem genericam, quam specificam, neque specificam, aut particularem, quam genericam: tamen si ordine rationis in re producta nos consideremus prius rationem genericam vitalis, & volitionis, non considerata speciali circa hoc obiectum. Nunc autem agimus de ordine prioris secundum causam, qui realis est quantum non sit durationis: ordo namque inter effectus in genere efficientis, si aliquis est, non in sola consideratione nostra, sed in re ipsa invenitur. Cum ergo in ipsa actione voluntatis nostræ nulla possit assignari ratio prius producta à solo Deo, quæ sit applicatio ad consensum, & initium illius præter vocationem intellectus & primum motum non deliberatum voluntatis efficitur, nullam aliam esse applicationem voluntatis ad consensum præter vocationem, & primum motum ipsius voluntatis: id quod hoc pacto magis adhuc declaratur, & ostenditur.

17 Illa applicatio ad consensum, aut est operatio in ipso Deo: & hoc dici non potest quia operatio manens in Deo non est gratia; nam gratia in nobis debet esse, est enim gratia, ipsa donatio, quæ nobis fit. Frustra igitur eam operationem diceremus gratiam operantem.

Præterea in Deo nequit esse aliqua peculiaris operatio applicandi nostrum liberum arbitrium ad opera gratiæ, quæ non sit ad opera naturæ, nisi in nobis sit aliquid circa opera gratiæ, quod non sit circa opera naturæ, ut ex dictis satis constat: in nobis autem nulla est diversitas operandi ex parte applicationis in operibus gratiæ & naturæ, ut statim patebit: ergo nec in Deo est aliqua peculiaris operatio circa opera gratiæ. Aut applicatio illa est aliqua operatio in nobis, ut adversarij fatentur, hæc autem non potest esse alia, quam operatio intellectus, aut voluntatis: Porro operatio intellectus alia, quam intellectio; & operatio voluntatis alia, quam volitio excogitari nequit. Cum ergo applicat solus Deus voluntatem ad consensum aut effectus in nobis sanctam cogitationem, & primum motum non deliberatum, & hoc dici non

Vasquez in 1. part. Tomus I.

potest, quia nihil horum sine concursu nostro naturaliter produci potest. Aut facit ipsum consensum liberum, & hoc etiam falsum est, quia consensus liber absque nostro libero concursu esse nequit, cum libero autem consensu iam est gratia cooperans, sine qua nunquam consensum præbemus vocationi. Aut denique aliqua qualitas producitur, qua voluntas ultimo determinatur ad consensum & hæc excogitata plane videretur, cum absque sua damento ponatur. Quinimo, si ideo ponitur, quia Deus ut prima causa applicat voluntatem ad operandum, non modo hæc qualitas aut applicatio in operibus gratiæ ponenda est, sed etiam in omnibus alijs operationibus & causis: cur ergo peculiarem esse volunti in operibus gratiæ? Certe ad intelligendam phrasim Aug. & aliorum Patrum aut scripturæ, superuacanea est, sicut infra dicemus. Ut autem defenderemus concursum priorem dei tanquam primæ causæ: non solum in operibus gratiæ sed in omnibus alijs, etiam ponenda esset.

Deinde ratio à posteriori non minus efficax est. Namque ut fufius monstrabimus disp. 99. c. 3. & 4. ex hac applicatione, qua posita fatentur adversarij non esse liberum homini resistere, sequi videtur, omnino impediri libertatem nostram. Ea enim posita non potest arbitrium velle, & nolle, ac proinde non manet indifferens.

Ceterum contra Grego. sunt Scholastici non infimæ notæ, qui cum huius applicationis, distinctæ à vocatione, & consensu ipso, mentionem faciunt eam aperte negant, & in primis est Scot. in 2. Scot. d. 37. q. 1. §. Ad solutionem istorum & in 4. d. 49. q. 6. §. Dico ergo versic. ad propositum, ubi non solum docet eam non esse in nobis, sed etiam ex illa nostram libertatem auferri. Consentit Gabriel in 2. d. illa 37. q. 1. ar. 1. not. 1. & Cai. super q. 1. ar. 13. & q. 19. ar. 8. qui ut defendat contra Scot. prima causa necessario operante, non operaturum arbitrium nostrum necessario: docet Deum non prius attingere effectum, quam attingat secunda causa.

Huic etiam applicationi plane adversatur Ruar. ar. 7. §. Decima propositio, circa finem. Sed & Bernardus elegantissime nostram rationem superius factam, in lib. de gratia, & lib. arbitrio paucis expressit. Loquens enim de gratia ait, Ad hoc utrique præueniens, ut iam sibi deinceps cooperetur (scilicet arbitrium) ita tamen, quod ab utroque ceptum est, pariter ab utroque perficitur ut mixtum, non sigillatim, simul, non vicissim per singulos profectus operentur, non partim gratia, partim liberum arbitrium opere individuo peragant. Quibus verbis non solum docet vnum sine alio nihil in consensu operari: sed ab initio ab utroque consensum individue proficisci. Quantum vero sententia Greg. distat à sensu, & mente Aug. & aliorum Patrum sequenti c. monstrabo. Iam vero ex dictis plane constat, rationem, quam pro se affert Greg. nullius esse momenti: ostensum enim est, primam causam non attingere prius aliquid in effectu, quam secunda attingat: & quod iterum etiam ostendam d. 99. a. 8. & d. 100. c. 3.

CAPUT VI.

Vera patrum sententia de gratia operante & cooperante.

Mirabile sane fuit ingenium Aug. in probanda gratiæ necessitate contra Pelagium. Contra Semipelagianos vero, utpote viros alioqui insignes, & eximie sanctitatis, nec tam aperte à veritate